

W Polsce inicjatywa dialogu na temat Paktu dla Wsi wspiera zaangażowanie interesariuszy w tworzenie przyszłych polityk na rzecz obszarów wiejskich

Przedstawiciele środowisk wiejskich w Polsce już dziś uczestniczą w kształtowaniu przyszłych polityk wobec wsi. Wydarzenie zorganizowane pod hasłem „Korzystam – uczestniczę – wdrażam: Pakt dla Wsi w Polsce” było okazją do zastanowienia się, jak można wzmocnić istniejące już mechanizmy partycypacji, aby zapewnić bardziej zintegrowane podejście do rozwoju obszarów wiejskich w tworzonych właśnie Planach Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR).

Spotkanie online, zorganizowane przez Polską Sieć LGD – Federację Regionalnych Sieci LGD wspólnie z Biurem Paktu dla Wsi w dniu 19 czerwca 2026 r., pokazało że w Polsce już obecnie istnieje **wiele mechanizmów, umożliwiających interesariuszom wiejskim udział w tworzeniu polityk publicznych** na poziomie krajowym i regionalnym. W szczególności, toczące się obecnie przygotowania nad opracowaniem PPKR na lata 2028-2034 są okazją do uczestniczenia organizacji wiejskich w kształtowaniu priorytetów przyszłej polityki na rzecz wsi.

Jednak aby głos środowisk wiejskich był systematycznie uwzględniany w podejmowaniu decyzji o przyszłości, potrzebne są dalsze działania, wzmacniające **koordynację między poszczególnymi sektorami, wspierające zintegrowane podejście terytorialne i zwiększające partycypację interesariuszy**.

Czy Pakt dla Wsi już funkcjonuje w Polsce?

Jednym z kluczowych pytań, na które odpowiadali uczestnicy czerwcowego spotkania, było to, na ile można już powiedzieć że w Polsce funkcjonuje Pakt dla Wsi. Uczestnicy byli zgodni, że co prawda **pewne elementy Paktu są już wdrażane**, jednak **potrzeba wiele pracy**, aby Pakt dla Wsi mógł być uznany za trwały element zarządzania polityką na rzecz wsi.

Prezentacje prelegentów pokazały, że funkcjonują już pewne mechanizmy wspierające udział interesariuszy w zintegrowanym rozwoju wsi. Należy do nich Zespół ds. długoterminowej wizji obszarów wiejskich i wsparcia ich rozwoju ze środków krajowych i UE po 2027 r., zaangażowanie organizacji wiejskich w proces przygotowywania przyszłego PPKR, a także partycypacyjne podejście stosowane w takich instrumentach jak LEADER/RLKS czy Inteligentne Wioski.

Jednocześnie uczestnicy podkreślali, że polityki wiejskie są nadal w dużym stopniu zdominowane przez myślenie sektorowe, obejmujące głównie rolnictwo, zamiast szerszej problematyki rozwoju wsi. Dla bardziej zintegrowanego podejścia do rozwoju wsi potrzebna jest też lepsza koordynacja między poszczególnymi ministerstwami i bardziej oddolne – a nie odgórne – podejście do tworzenia polityk.

Jakie rozwiązania instytucjonalne mogą przyczynić się do osiągnięcia celów długookresowej wizji obszarów wiejskich?

Niezbędne są trwalsze rozwiązania instytucjonalne, wspierające zintegrowany rozwój wsi w Polsce. Wymaga to **jasnego przypisania odpowiedzialności za sprawy wsi** na poziomie rządu oraz wdrożenia **skutecznego mechanizmu „rural proofing”** (weryfikacji wpływu ustaw i rozporządzeń na obszary wiejskie), aby poszczególne polityki sektorowe, takie jak transport, edukacja, zdrowie, mieszkalnictwo czy energetyka, lepiej odpowiadały na potrzeby wsi.

LEADER/RLKS jest sprawdzonym narzędziem, włączającym różne podmioty wiejskie: gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i mieszkańców wsi w rozwój lokalny. Natomiast **Inteligentne Wioski** mogą przyczynić się do budowania odporności, wdrażania innowacji i poprawy jakości życia. Uczestnicy podkreślali też rolę **podejścia wielofunduszowego**.

Co mogą zrobić interesariusze, aby budować Pakt dla Wsi w Polsce?

Uczestnicy byli zgodni, że organizacje i podmioty wiejskie mają do odegrania ważną rolę we wzmacnianiu elementów Paktu dla Wsi w Polsce. Potrzebni są „**lokalni emisariusze**” Paktu, którzy będą działać na rzecz podnoszenia świadomości, mobilizować społeczności wiejskie i promować podejście oddolne. **Lokalne Grupy Działania** w programie LEADER mogłyby szczególnie skutecznie odegrać rolę takich emisariuszy.

Bardzo ważne jest też wzmocnienie dialogu z **samorządami województw** i zachęcenie ich do zaangażowania się w działania Paktu dla Wsi.

Uczestnicy podkreślali też, że konieczne jest **budowanie umiejętności i sieci współpracy** na poziomie lokalnym. Dyskutanci zastanawiali się też, czy dotychczasowa forma Paktu jako platformy dialogu jest wystarczająca, czy też powinien on ewoluować w kierunku mechanizmu współdecydowania o sprawach wsi.

Wsparcie dialogów krajowych poprzez Pakt dla Wsi na poziomie UE

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele rządu, samorządów, organizacji pozarządowych – w tym Lokalnych Grup Działania, przedsiębiorców i naukowców, którzy wspólnie zastanawiali się jak Pakt dla Wsi może funkcjonować w Polsce.

Wydarzenie to, zorganizowane dzięki wsparciu [Polskiej Sieci LGD – Federacji Regionalnych Sieci LGD](#), która jest partnerem Biura Paktu dla Wsi w Polsce, było **drugim w Europie spotkaniem Paktu dla Wsi na poziomie krajowym**. Dzięki [sieci krajowych partnerów](#), Biuro Paktu dla Wsi może skuteczniej wspierać Państwa Członkowskie – poprzez tworzenie okazji do dialogu, wzajemnego uczenia się i upowszechnianie zintegrowanego podejścia do rozwoju wsi – w sposób najlepiej dostosowany do sytuacji w poszczególnych krajach i regionach.